

कालिमाटी गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ४

संख्या: ८

मिति: २०७९/०९/१७

भाग-२

कालिमाटी गाउँपालिका

कालिमाटी गाउँपालिकाको लैंगिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७९

गाउँ कार्यपालिकाबाट पारित मिति: २०७९/०९/१२

प्रस्तावना: नेपालको संविधान २०७२ को धारा ३८ को महिलाको हकको कार्यान्वयन गर्न र लैंगिक हिंसाबाट पीडित वा प्रभावितलाई तत्काल उद्धार गर्न, औषधी उपचार गर्न वा पुनर्स्थापना गर्ने कार्यका लागि गाउँपालिकामा लैंगिक हिंसा निवारण कोष स्थापना गरी सो कोषबाट पीडित वा प्रभावितलाई रकम प्रदान गर्ने कार्यलाई सरल, सहज एवं प्रभावकारी बनाउनको लागि कालिमाटी गाउँपालिकाले लैंगिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७९ तयार गरि लागु गरेको छ ।

१) **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यो कार्यविधिको नाम कालिमाटी गाउँपालिकाको “लैंगिक हिंसा निवारण कोष संचालन, कार्यविधि, २०७९” रहने छ ।

(२) यो कार्यविधि कालिमाटी गाउँ कार्यपालिकाले पारित गरी कालिमाटी गाउँपालिकाको स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित भए पश्चात लागू हुनेछ ।

- २) **परिभाषा:** विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:
- (क) “गाउँपालिका” भन्नाले कालिमाटी गाउँपालिकालाई सम्झनु पर्नेछ ।
- (ख) “कोष” भन्नाले दफा (३) बमोजिमको लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सम्झनु पर्दछ ।
- (ग) “पीडित” भन्नाले लैङ्गिक हिंसाबाट पीडित वा प्रभावित व्यक्ति सम्झनु पर्दछ ।
- (घ) “घरेलु हिंसा” भन्नाले कुनै व्यक्तिले घरेलु सम्बन्ध भएको अर्को कुनै व्यक्तिलाई दिएको शारीरिक, मानसिक, यौनजन्य वा आर्थिक यातना सम्झनु पर्दछ ।
- (ङ) “लैंगिक हिंसा” भन्नाले सार्वजनिक वा निजी जीवनमा लिङ्गको आधारमा कसैप्रति शारीरिक, मानसिक वा यौनजन्य क्षति वा पीडा पुऱ्याउने कार्य सम्झनु पर्दछ र सो शब्दले लिङ्गको आधारमा हुने वा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको अपमानजन्य, पीडाजन्य वा धम्कीपूर्ण व्यवहार, दवाव, करकाप वा स्वेच्छाचारी कार्य समेतलाई जनाउँछ ।
- (च) “कोष संचालन समिति” भन्नाले कार्यविधिको दफा (९) बमोजिम गठित समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।
३. **कोषको स्थापना:** (१) लैंगिक हिंसा पिडित र प्रभावितहरुको तत्काल उद्धार गर्न, राहत र पुनःस्थापना गर्ने काम समेतका लागि कालिमाटी गाउँपालिकाले एक लैंगिक हिंसा निवारण कोष खडा गर्न सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम स्थापना हुने कोषमा देहाय बमोजिमको रकम जम्मा गर्न सकिनेछ ।
- क) संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान रकम,
- ख) कालिमाटी गाउँपालिकाको आन्तरिक स्रोतबाट छुट्याइएको रकम,

- ग) विभिन्न संघ-संस्था वा व्यक्तिबाट सहयोग स्वरूप प्राप्त रकम,
घ) अन्य कुनै आन्तरिक तथा बाह्य स्रोतबाट प्राप्त रकम,
ङ) बैंक खातामा रहेको मौज्जातबाट प्राप्त ब्याज रकम,
४. **कोषमा रकम जम्मा गर्ने:** कालिमाटी गाउँपालिकाले प्रत्येक वार्षिक बजेटबाट लैङ्गिक हिंसा निवारण कोषमा रकम जम्मा गर्नु पर्नेछ ।
५. **कोषको उपयोग:** (१) कोषको रकम देहायको कामको लागि उपलब्ध गराउन उपयोग गरिनेछः-
- (क) पीडितलाई तत्काल उद्धार गर्न,
(ख) पीडितलाई औषधी उपचार गर्न,
(ग) पीडितलाई तत्काल उपचार गराउँदा लागेको खर्च पीडकले तत्काल व्यहोर्न नसक्ने भई अदालतको आदेश बमोजिम त्यस्तो पीडितको स्वास्थ्य उपचार गर्न
(घ) राहत प्रदान गर्न तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउन,
(ङ) पीडितलाई कानूनी सहायता, मनोवैज्ञानिक उपचार तथा मनोपरामर्श लगाएतका सेवा प्रदान गर्न,
(च) सीपमूलक तालिम प्राप्त पीडितलाई स्वरोजगारका लागि कुनै व्यवसाय स्थापना गर्नको लागि अनुदान रकम प्रदान गर्न,
(छ) पीडित र प्रभावितका लागि पुनर्स्थापना गराउन,
(ज) अल्पकालिन महिला सुरक्षा सेवा केन्द्र संचालनको लागि माग भई आएमा समितिले आवश्यक ठानेमा आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा सेवा केन्द्र संचालनको लागि रकम प्रदान गर्न ।
(झ) पीडितको लागि कोष परिचालन समितिले तोके बमोजिमको अन्य काम गर्न ।
- (२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि कोष सञ्चालक समितिले लैङ्गिक हिंसाबाट पीडित बालबालिका तथा किशोर किशोरी वा लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावित भई लागू

पदार्थको दुर्व्यसनीमा फसेका व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिई कोषको रकम खर्च गर्न सक्नेछ ।

६. कोषको रकम अन्य काममा उपयोग गर्न नसकिने: कोषको रकम दफा (५) बमोजिम बाहेक अन्य कामका लागि उपयोग गर्न सकिने छैन ।
७. राहत तथा आर्थिक सहयोगको आधार र मापदण्ड: (१) कालिमाटी गाउँपालिकाले कोष परिचालन समिति गठन गरी पीडित र प्रभावितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग प्रदान गर्नुपर्दछ ।
- (२) कोष संचालन समितिले उपदफा (१) बमोजिम पीडित र प्रभावितलाई रकम उपलब्ध गराउँदा देहाय बमोजिमको रकमको हद र आधार लिनुपर्दछ ।
- (क) पीडितलाई तत्काल उद्धार, औषधी उपचार, पुनर्स्थापना वा राहत तथा आर्थिक सहयोग नगरेमा गम्भिर मानवीय क्षति हुने देखिएका कोष संचालन समितिले निर्णय गरी बीस हजार रुपैया नबढ्नेगरी मनासिव रकम ,
- (ख) हिंसा पीडितले कुनै सीपमूलक तालिम प्राप्त गरी व्यवसाय संचालन गर्नका लागि वस्तुगत टेवा वा नगद अनुदान माग गरेमा व्यवसायको प्रकृति र औचित्यता आधारमा प्रति व्यक्ति बढीमा बीस हजार रुपैया,
- (ग) पीडितलाई कानुनी सहायता, मनोवैज्ञानिक उपचार वा मनोविमर्शका लागि पाँच हजार रुपैयामा नबढ्ने गरी लागेको यथार्थ खर्च,
- (घ) पीडितलाई तत्काल उद्धार गर्नु पर्ने भएमा सवारी साधन प्रयोग गर्नु पर्ने भए सार्वजनिक सवारी साधनबाट यात्रा गर्दा लाग्ने भाडा रकम, खाना खर्च वापत प्रतिदिन तीन सय रुपैया र बास बस्नु पर्ने भए सो वापत छुटै रकम दिनु पर्ने भएमा प्रतिदिन पाँचसय रुपैयाको दरले लागेको यथार्थ खर्च रकम,

- (ड) पीडितलाई अस्पतालमा भर्ना गरी औषधी उपचार गर्नु पर्ने भएमा अस्पताल आँउदा जाँदा सवारी साधन प्रयोग गर्नु पर्ने भए सार्वजनिक सवारी साधन प्रयोग गर्दा लाग्ने भाडा रकम, खाना खर्च बापत प्रतिदिन तीन सय रुपैयाँ, अस्पतालमा बस्ने व्यवस्था नभई बाहिर बस्नु परेमा बास खर्च बापत प्रतिदिन पाँचसय रुपैयाँ र उपचार खर्चको यथार्थ खर्च रकम,
- (च) कोष संचालन समितिले तोके बमोजिमको अन्य कामको लागि कामको प्रकृति, आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा बढीमा दश हजार रुपैयाँ ।
- द. राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न निवेदन दिनु पर्ने:** (१) यस कार्यविधि बमोजिम राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न चाहने पीडित वा सरोकारवाला व्यक्तिले राहत तथा आर्थिक सहयोग पाउनु पर्ने मनासिव कारण खुलाई कार्यालयमा निवेदन दिनु पर्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त निवेदन उपर जाँचबुझ गर्दा पीडित तथा प्रभावितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनु पर्ने आधार देखिएमा कार्यविधिको दफा (७) बमोजिम कोष संचालन समितिले निर्णयगरी उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा उल्लेख भएता पनि पीडित तथा प्रभावितलाई तत्काल राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनु पर्ने मनासिव आधार देखिएमा दफा (७) बमोजिम कोष संचालन समितिबाट पछि अनुमोदन गराउने गरी संयोजकले तत्काल उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (४) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त निवेदन अनुसार जाँचबुझ गर्दा पीडित तथा प्रभावितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनु पर्ने आधार नदेखिएमा सोको जानकारी निवेदकलाई गराउनु पर्नेछ ।

९. कोष संचालन समिति गठन (१) कोषको संचालन तथा व्यवस्थापन गर्ने प्रयोजनको लागि एक कोष संचालन समिति रहनेछ ।

(२) लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष संचालन समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष - संयोजक

(ख) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - सदस्य

(ग) सामाजिक विकास समिति संयोजक - सदस्य

(घ) आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख - सदस्य

(ङ) स्वास्थ्य शाखा प्रमुख - सदस्य

(च) ईलाका प्रहरी कार्यालयको प्रमुख - सदस्य

(छ) प्रशासन शाखा प्रमुख - सदस्य

(ज) लैंगिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा कार्य गर्ने संघ-संस्थाहरू मध्येबाट संयोजकले मनोनित गरेको एकजना सदस्य -सदस्य

(झ) महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा प्रमुख -सदस्य-सचिव

१०. समितिको काम,कर्तव्य र अधिकार: समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

क) लैंगिक हिंसा पिडित तथा प्रभाविको उद्धार गर्ने, पुनःस्थापना गर्ने, राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने,

ख) लैंगिक हिंसा पिडित तथा प्रभावितको पहिचान गर्ने र वास्तविक पिडित तथा प्रभावितका लागि राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने,

ग) स्वीकृत कार्यक्रमका लागि कोष परिचालन गर्ने गराउने,

घ) स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने,

ङ) समितिबाट गरिने कार्यक्रमको अनुगमन गर्ने वा गराउने,

- च) लैंगिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा काम गर्ने निकायसँग समन्वय गर्ने,
- छ) समितिलाई तत्काल आवश्यक पर्ने कोषमा रहेको रकम उपयुक्त क्षेत्रमा लगानी गर्ने,
- ज) कोषमा रकम बृद्धिको लागि खोजी गर्ने,
- झ) लैंगिक हिंसा पिडित तथा प्रभावित सम्बन्धी अन्य काम गर्ने वा गराउने ।

११. समितिको बैठक र निर्णय: (१) समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।

- (२) समितिको बैठक संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।
- (३) समितिको कुल सदस्य संख्याको ५० प्रतिशत भन्दा बढि सदस्यहरु उपस्थित भएमा समितिको बैठकको गणपुरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।
- (४) समितिको बैठकको अध्यक्षता समितिको संयोजकले गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा उपस्थित सदस्यहरु मध्येबाट छानेको सदस्यले गर्नेछ ।
- (५) समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ ।
- (६) समितिले आवश्यकता अनुसार गाउँपालिकाको कुनै पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई समितिको बैठकमा पर्यवेक्षकको रूपमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।
- (७) समितिको निर्णय समितिको सदस्य-सचिबले प्रमाणीत गरी राख्नु पर्नेछ,
- (८) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समितिको बैठकमा निर्णय गरी निर्धारण गर्न सकिनेछ ।

१२. समितिको प्रशासनिक खर्च: समितिको प्रशासनिक खर्च कोषमा जम्मा भएको रकम र सो कोषबाट प्राप्त व्याज रकमको ५ प्रतिशत भन्दा बढी हुनेछैन ।
१३. खाता सञ्चालन: (१) कोषको रकम समितिको निर्णय बमोजिम कुनै वाणिज्य बैंकमा खाता खोली जम्मा गर्नुपर्दछ ।
(२) उपदफा (१) बमोजिम खाता सञ्चालन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र लेखा शाखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।
१४. कोषको लेखा र लेखा परीक्षण: कोषको लेखा र लेखा परीक्षण गाउँपालिकाले अपनाएको लेखा प्रणाली र लेखा परीक्षण प्रक्रिया बमोजिम हुनेछ ।
१५. कोषको रकम फ्रिज नहुने: कोषको रकम खर्च नभई आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्म बाँकी रहेमा त्यस्तो रकम फ्रिज हुनेछैन ।
१६. प्रतिवेदन पेश गर्ने: (१) समितिले आफूले गरेको कार्यको वार्षिक प्रतिवेदन आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ३ महिनाभित्र कार्यपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ ।
(२) उपदफा (क) बमोजिम समितिले पेश गरेको प्रतिवेदन कार्यपालिकाले सार्वजनिक गर्नेछ ।
१७. बैठक भत्ता: समितिका संयोजक र सदस्यले समितिको बैठकमा भाग लिएर बापत गाउँ कार्यपालिकाले तोके बमोजिमको रकम बैठक भत्ता पाउनेछन् ।
१८. कोषको सचिवालय: कोषको सचिवालय गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयमा रहनेछ ।
१९. अभिलेख राख्ने: समितिले आफूले गरेको कामको अभिलेख दुरुस्त राख्नु पर्नेछ ।
२०. निर्देशन दिन सक्ने: (१) गाउँकार्यपालिकाले समितिको कामकारवाहीको सन्दर्भमा समितिलाई निर्देशन दिन सक्नेछ ।

- (२) उपदफा (१) बमोजिम गाउँकार्यपालिकाले दिएको निर्देशन पालना गर्नु समितिको कर्तव्य हुनेछ ।
२१. अधिकार प्रत्यायोजन: समितिले यस कार्यविधि बमोजिम आफूलाई प्राप्त अधिकार मध्ये आवश्यकता अनुसार केही अधिकार समितिको संयोजक, सदस्य वा गाउँ कार्यपालिकाले तोकेको कुनै अधिकृत कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।
२२. कोष खारेज हुन सक्ने: (१) कुनै कारणबस कोष संचालन आवश्यक नदेखिएमा गाउँ कार्यपालिकाको निर्णयबाट कोष खारेज गर्न सकिनेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम कोष खारेज भएमा कोषको रकम हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्णय गाउँ कार्यपालिकाको बैठकबाट हुनेछ ।

आज्ञाले,
खिम बहादुर खड्का
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत